

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו שבת פרשת תולדות תשע"ד לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון תשע"ד

בסעודה שלישית

בבארא פארק

ותאמר לו אמו עלי קללתך בני, אך שמע בקולי ולך קח לי (כז-יא). ובתרגום עלי אתאמר בנבואה דלא ייתון לוטיא עלך ברי ע"כ. ויש להבין מתי קיבלה נבואה זו שלא ירגיש יצחק ברמייתו ויברכו. ועוד דרבקה לא נמנה בין שבעה הנביאות שעמדו לישראל (מגילה יד.).

ונראה דהנה לעיל בפרשה נאמר, ויתרוצצו הבנים בקרבה, ותאמר אם כן למה זה אנכי, ותלך לדרש את ה'; ויאמר ה' לה, שני גיים בבטנך, ושני לאמים ממעיך יפרדו, ולאם מלאם יאמץ, ורב יעבד צעיר (כה-כב). וברש"י ותלך לדרוש את ה', לבית מדרשו של שם (ב"ר סג-ה) ע"כ. ויש להבין למה לא הלכה לשאול את בעלה יצחק, או לחותנה אברהם, אשר שניהם היו נביאי ה', והלכה לבית מדרשו של שם. ויש לומר על פי מה שאתרמי עובדא לפני, שאחד כיבד אותי להיות מוהל אצל בנו הנולד לו. ואחר זה קראה אותי אם הילד ואמרה, שהילד יש לו איזה מום אצל הלב שיצטרכו לתקן כשיוגדל, וביררה עם הרופאים שאין זה בגדר חולה ויכולין למולו. אך לא גילתה זאת עדיין לבעלה, כי רוצה שיכניס הבן לבריתו של אברהם בשמחה, ואחר כך יודיענו מצב הילד. וזהו גבורת אשה משכלת בהתנהגותה הנפלאה. וכמו כן רבקה אמנו, שהתרוצצו הבנים, כשהיתה עוברת על פתחי עבודה זרה עשו מפרסם לצאת וכו' (ב"ר סג-ה), לא רצתה להודיע זאת לבעלה יצחק ולחותנה אברהם, שהם יצטערו מאד בשמעם זאת, על כן נתנה מחסום לפיה, והלכה לשאול בבית מדרשו של שם, והשיבו לה שני גיים בבטנך וכו'. ונתעוררתי שבספר פענח רזא כתוב, וז"ל למה לא הלכה למדרשו של אברהם, ויש לומר כדי שלא לצער ע"כ].

ואחר שנתגדלו הנערים כתיב, ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו, ורבקה אוהבת את יעקב (כה-כח). וברש"י כי ציד

ורבקה אמרה אל יעקב, הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר, הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים ואוכלה, ואברככה לפני ה' לפני מותי (כז-ח), וכתב ברמב"ן, לא נזכר בכל הפרשה לפני ה'; רק במקום הזה, כי אמרה לו אמו הברכה לפני ה' תהיה, ברוח הקודש, ואם יתברך בה עשו אחיך תתקיים בו בזרעו לעולם, ואין לך עמידה לפני ע"כ. ומכל מקום עדיין קשה, איך דייקה רבקה מדברי יצחק, שברכה זו תהיה ברוח הקודש לפני ה'. ובפשטות יש לומר על פי מה שכתוב בהגדה חדש האביב (בפסקא הא לחמא) בשם הרה"ק מהר"ש מבעלזא זי"ע בטעם שהמנהג בתפוצות ישראל שאין אומרים הזמר של שלום עליכם כשחל ליל סדר פסח בשבת, משום דבכל שבת אם אנו רוצים לזכות לקדושה על ידי עבודה ותפלה צריכים אנו למלאכים, כי הם המכניסים עבודתנו לפני הקב"ה ועל ידם אנו זוכים לקדושה. לכן בכל שבת קודש אנו נזקקים להם ומזמינים אותם בקריאה של חיבה, שלום עליכם בואכם לשלום, ומבקשים מהם ברכוני לשלום וכו'. לא כן בלילה שכל השערים פתוחים ואנו זוכים לקדושה מהשי"ת עצמו, בלי שום שליח ואמצעי דוגמת ליל יציאת מצרים, שנאמר בה, ובמורא גדול זה גילוי שכינה וכדמשמע גם מזוה"ק (ברע"מ פ' בא). על כן אין מן הצורך שנומין למלאכים. לכן אין העולם אומרים בליל פסח שלום עליכם. אולם זקנו הגה"ק ז"ל אמר שאין מן הנימוס לעשות כן דכי כך עושים לבני לוייה, דבכל השנה בעת שאנו צריכים להמלאכים, אנו מזמינים אותם לבוא אצלנו, ובעת שאין אנו צריכים להם, נניחם בחוץ לפני הפתח, אין זה מן הכבוד כלל. לכן נהג הוא ז"ל לומר שלום עליכם גם בפסח עכ"ד. ואם כן כיון שבחר יצחק ליל זו של פסח דייקא לברכו, הוי ברכה זו לפני ה' דייקא, שאז יושבין סמוכין אתכא דרחמנא.

ולדלן בפרשה, ויאמר יעקב וגו' אולי ימושני אבי והייתי בעיניו כמתעתע והבאתי עלי קללה ולא ברכה.

בפיו של עשו, שהיה צד אותו ומרמהו בדבריו (תנחומא ח) ע"כ. ובאור החיים הק' דקדק דאם כן למה רבקה אוהבת את יעקב, דכמו שרימה את אביו היה עשו מרמה גם את אמו ע"ש. ונראה כי בהיות שרבקה ידעה מרוח הקודש של בית מדרשו של שם, כי שני גויים בבטןך, ושני לאומים ממעיך יפרדו (וברש"י מן המעיים הם נפרדים זה לרשעו וזה לתומו), ורב יעבוד צעיר (כה-כג), הרי כי רק אחד מהם יהיה צדיק, וכיון שרב יעבוד צעיר, הצעיר תהיה הצדיק, שהרע נכנע תחת הטוב, ואם כן כיון שבצדקתו של יעקב שהיה איש תם יושב אהלים אין לפקפק עליה, הרי על כרחך שהבן השני הוא הנפרד לרשעו, על כן לא היה יכול עשו לרמות את אמו בשאלותיו איך מעשרין את המלח. נוחו כוונת הרשב"ם, ורב יעבוד צעיר, ולכך אהבה את יעקב, שאהבו הקב"ה, וכדכתיב (מלאכי א-ב) ואוהב את יעקב ע"כ]. ובהיות שרבקה היתה אשה כשרה, גם אחר שנתגלה לה הנבואה של שני גויים בבטןך ושני לאומים ממעיך יפרדו, זה לרשעו וזה לתומו, לא גילתה זאת ליצחק שלא לצער, ולכן היה יכול עשו לצוד את יצחק בפיו, אבל רבקה אוהבת את יעקב. [ונתעוררתי מדברי הרמב"ן (כו-ד) שכתב, ונראה שלא הגידה לו רבקה מעולם הנבואה אשר אמר ה' לה ורב יעבוד צעיר, כי איך היה יצחק עובר את פי ה' והיא לא תצלה. והנה מתחלה לא הגידה לו דרך מוסר וצניעות, כי ותלך לדרוש את ה', שהלכה בלא רשות יצחק, או שאמרה אין אנכי צריכה להגיד נבואה לנביא כי הוא גדול מן המגיד לי וכו' ע"כ].

*

והנה הכתוב אומר, ויגדלו הנערים, ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה, ויעקב איש תם ישב אהלים (כה-כו). ויש להבין למה בעשו הזכיר שני פעמים 'איש', איש יודע ציד איש שדה, וביעקב אמר רק איש תם יושב אהלים. ובפשוטו יש לומר דאיתא בגמרא (פסחים פח). כי אברהם קרא (לבית המקדש) הר, דכתיב בהר ה' יראה (בראשית כב-ד), יצחק קראו שדה, ויצא יצחק לשוח בשדה (כד-כו), יעקב קראו בית וכו' ע"ש. אם כן יצחק מכונה 'איש שדה' שקראו שדה. ועשו היה איש יודע ציד את האיש שדה זה יצחק, אבל לא את רבקה, ולכן רק ויאבה יצחק את עשו כי ציד בפיו.

ויש להוסיף עוד דמבואר להלן בפרשה, וירח את ריח בגדיו ויברכהו, ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה' (כו-כז). וראיתי לפרש בשם הגה"צ מאחורוב זצ"ל, דלפני נישואי יצחק עם רבקה כתיב, ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב (כד-כו), וברש"י לשוח, לשון תפלה, וכמו שאמרו (ברכות כו:) אין שיחה אלא תפלה שנאמר (תהלים קב-א) תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו ע"כ. ועל מה התפלל אז איש צדיק כמותו לפני החופה. מן הסתם העתיר לה', שיזכה מהזיווג הזה לבן כדוגמת יעקב אבינו הראוי להבנות ממנו בית ישראל. והנה עכשיו שחלפו יותר משמונים שנה מאותו תפלה, ונכנסו אצלו בנו יעקב, התעורר ביצחק ההרגש והריח של אותו שדה,

של אותה התפלה לפני החופה, ואמר לעצמו, לא יכולתי לאחל לעצמי בן יותר טוב מזה, וראה ריח בני כריח אותה שדה (בלבית אש ח"ב דף ט') ודפ"ח (עיין שמן ראש פ' תולדות ח"י קפ.).

והנה יצחק שהרבה והפציר בתפלה קודם חתונתו שיעזרהו ה' להעמיד דורות ישרים, ויצא יצחק לשוח בשדה, שהיתה אז תפלתו ברום המעלות, שהרי תיקן אז תפלת מנחה לכל הדורות (ברכות כו:), על כן הסתמך יצחק מאד על תפלה זו שנתקבלה לרצון. ושוב כאשר נפקד בתאומים לא היה ספק בידו כי שניהם הם צדיקים, כל אחד לפי תכונת נפשו, עשו בצידו ויעקב באהלו, ולכן עלה לעשו בקל לרמות את אביו. וזהו שאמר על עשו, שהיה איש יודע ציד את יצחק שהיה איש שדה, שיצא לפני חתונתו לשוח בשדה, ותפלה זו הטעה אותו שיראה רק את הטוב שיש בעשו. אבל לרבקה שנתגלה לה מבית מדרשו של שם, אשר שני לאומים ממעיך יפרדו, ידעה מזה שהוא רשע, ועל כן רבקה אוהבת את יעקב, שידעה מבית מדרשו של שם שיעקב הצעיר הוא הצדיק.

ובזה יתבאר איך אזרה רבקה חיל להתערב במעשי ידי בעלה יצחק נביא אלקים, לרמותו ולשנות ברכתו, ולא חששה שאולי בסוד ה' הצדק עם יצחק במעשיו. והוא כי בהיות שהיא ידעה כבר בנבואה משם שרב יעבוד צעיר, שעשו יהיה מוכנע תחת יעקב, ואם כן לא יתכן שעשו יתברך הוה גביר לאחיק וישתחוו לך בני אמך (כו-כט), כי ברכה זו שייך ליעקב, ורב יעבוד צעיר. ולכן כאשר חשש יעקב ללכת אל אביו, והבאתי עלי קללה ולא ברכה, אמרה לו אמו עלי קללתך בני, עלי אתאמר בנבואה דלא ייתון לוטיא עליך ברי, היינו בהנבואה שקיבלה מבית מדרשו של שם, ורב יעבוד צעיר.

*

אמנם אכתי צריך ביאור איך יתכן שיצחק ברוב צדקתו וקדושתו לא יכיר מהותו של עשו בנכנס אליו, הלא גם צדיקים יותר קטנים היו יכולין להכיר מהותו של אדם בראייתם. ויש לומר על פי מה שכתוב בספר אזור אליהו (פ' שלח) וז"ל שמעתי מעשה אחד והוא אמיתי, שאדם אחד היה לו מכתב מאת הקדוש הר"ר יעקב יצחק מלובלין זי"ע שהוא ירא שמים ותלמיד חכם, ואחר כך נתגלה הדבר שהוא לא טוב עשה, ושאלו להצדיק אדמו"ר ז"ל על הנ"ל על זה, והשיב האדם יראה לעינים ואלקים יראה ללב, והיינו דבזמן שאפילו רשע עומד אצל הצדיק נכנס בו אז הרהורי תשובה ובאותו רגע הוא נקרא צדיק, אבל אינו יודע מה שהיה מקודם ומה שיהיה אחר זה, ואין לו לצדיק אלא לשעתו, אבל הקב"ה יראה ללבב אם יהיה לבו נכון תמיד עכ"ד. (ועיין באהבת חיים (פ' דברים) שפירש בזה מה שאמר משה וידועים לשבטיכם (א-ג), וברש"י שהם ניכרים לכם, שאם בא לפני מעוטף בטליתו אינו יודע מי הוא וכו', ואם הגון הוא, אבל אתם מכירים בו, שאתם גדלתם אותו ע"כ).

ונראה דכן הוא בכל אדם בעת שמקיים מצות ה'; יש עליו אור גדול מקיום המצוה ההוא, ואין להכיר אז פנימיותו, וכמו שכתוב בספר שם משמואל (פ' תולדות שו). ששמע מאביו הגה"ק בעל אבני נזר, לספר מהרבי הקדוש זצלה"ה מלובלין שניתנה לו פיתקא מאיש רשע, וכשהביט בפיתקא אמר שהאיש ההוא מאיר בשמים, ולאחר מכן ניתנה לו פיתקא גם כן מהאיש ההוא, השליכה לארץ. ונשאל על זה, ואמר שאז היה מדליק נרות חנוכה על כן היה אז מאיר בשמים ע"ש. ובהיות כי עשו קיים מצות כיבוד אב בהידור נפלא (ב"ר סה-טו), על כן בכל עת שנכנס לפניו לשמשו, היה מאיר עליו אור מצוה זו, ולא ראה יצחק אז רק האור ההוא ולא מהותו הפנימית. ובוזה מובנים דברי רש"י, ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו (כה-כח), כתרנומו ארי מצידיה הוה אכיל. ומדרשו שהיה צד אותו ומרמהו בדבריו (תנחומא ח) ע"ש. דשני הפשטים עולים בקנה אחת, שהיה צד אותו ומרמהו בדבריו, ולכן ויאהב יצחק את עשו. אך אכתי תקשה איך יוכל להיות שלא יכיר יצחק ברמיותו, ועל זה בא טעם השני ארי מצידיה הוה אכיל, ואם כן בכל פעם שנכנס לאביו, היה מצות כיבוד אב בידו, על כן לא הכירו, והיה יכול לרמותו בדבריו.

אמנם אכתי תקשה, הלא נביא ה' היה יצחק, ואיך הסתירו זאת מן השמים שלא ידע יצחק מהותו של עשו, רשעותו משנות נעוריו עד בהיותו בן ס"ג שנה. ויניחו מן השמים לברך את עשו, ולא יודיעו לו שלא יברכו כי אין הוא ראוי לברכה, עד שבאת רבקה בערמה להכניס את יעקב ולקבל ברכת עשו, אתמהה. אך שורש הדברים כתוב בחתם סופר בפרשתנו (קז: ד"ה ויהי עשו), וכבר קדמו בדרשות הר"ן (הובא בעשרה למאה דרוש ה') דאיתא בגמרא (שבת ל:) ושבתני אני את השמחה (קהלת ח-טו), זו שמחה של מצוה, ללמדך שאין שכינה שורה מתוך עצבות וכו', אלא מתוך דבר שמחה של מצוה שנאמר (מלכים ב ג-ל) ועתה קחו לי מנגן, והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה' ע"כ. ומצינו ביעקב אבינו כאשר התאבל על בנו יוסף נסתלקה ממנו רוח הקודש, וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אותו, ותחי רוח יעקב אביהם (מה-כו), וברש"י שרתה עליו שכינה שפירשה ממנו (תנחומא וישב ב) ע"כ. ואמרו עוד ביעקב שאמר לבניו, האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים (מט-א), וברש"י ביקש יעקב לגלות את הקץ, ונסתלקה ממנו שכינה (פסחים נו). ע"כ. וכתוב בתפארת שלמה (שם) דכשנשא את עיניו להסתכל בכל דור ודור מה שיעבור על בני ישראל עד ביאת המשיח, וראה באורך הגלות המר והחשכות הגדול, הנה מזה נתעצב אל לבו מאד, ונסתלקה ממנו שכינה בעבור העצבות ע"ש.

והנה רצה הקב"ה שיצחק יברך את יעקב ברכות שמים מעל, ברכה שהשכינה תסכים עמו. על כן סיבב ה' שיצחק היה סבור שעשו הוא גם כן צדיק, והיה שמח וטוב לב בשעת הברכה, ומלא רצון וחדוה בראותו ילדיו שניהם צדיקים

גמורים, ואיך לא יהיה מלא חדוה ורצון. וזאת השמחה גרמה שהמשיך הברכה ממקומה הראוי על ידי צנור רצון כראוי בשעת ברכה. ואם היה אומר לו ה' שלא יברך את עשו, והיה נתוודע לו מעשיו כי הוא עובד עבודה זרה רשע עריץ וסופו אובד, איך היה מצטער ומתאנח, ואיך היה יכול לברך ולהמשיך רצון שוכני סנה אל יעקב, ולכן סיבבו שלא ידע יצחק מהותו של עשו, כדי שתהיה הברכה בהשראת השכינה ברכה טובה ושלימה בשמחה ע"כ.

ולכן כאשר התבוננה רבקה במה שלפניה, שאין מגלין ומרמזין מן השמים ליצחק שום פגם על עשו, השיגה מזה כי כל זה סיבה כדי שיברך יצחק ברכתו מתוך שמחה בהשראת השכינה, ולכן מעלימין זאת מיצחק. ועל כן אמרה רבקה ליעקב, ממה שאני רואה שאביך רוצה לברך את עשו ואין מגלין לו מן השמים מהותו של עשו, מזה ראייה שברכה זו היא ברוח הקודש לפני ה' דייקא, ועל כן אי אפשר מן השמים לגלות זאת ליצחק, וצריכין לעשות פעולות כדי שתשיג אתה הברכות. [וכתוב ברמב"ן (כו-ד) המובא לעיל, וז"ל ועתה לא רצתה [רבקה] לאמור לו [ליצחק] כך הוגד לי מאת ה' טרם לידתי, כי אמרה, באהבתו אותו לא יברך יעקב ויניח הכל בידי שמים. והיא ידעה כי בסבת זה יתברך יעקב מפיו בלב שלם ונפש חפצה, או הם סבות מאת ה' כדי שיתברך יעקב, וגם עשו בברכת החרב, ולו לבדו נתכנו עלילות ע"כ].

ולכן תיכף אחר שקיבל כבר יעקב הברכות מתוך שמחה לפני ה', שוב אין צורך להעלים מיצחק מהותו של עשו, על כן כאשר נכנס עשו כעת לפניו עם המטעמים, ראה גיהנם פתוחה מתחתיו (ב"ר סז-ב), וראה כעת צורתו האמיתית. ועל כן סיים גם ברוך יהיה, כי הלא מן השמים מסכימים על ברכה זו, כי העלימו ממני מי הוא אפו"א, אותו רשע שגיהנם פתוחה לו, כדי שלא אצטער ואוכל לברך אותו באהבה ושמחה וטוב לבב. וזהו שאמר לעשו, בא אחיך במרמ"ה ויקח את ברכתך, על ידי המרמה שלך שהיית מרמה אותי כל הימים הללו, והייתי שרוי בשמחה על מעלותיך, במרמה זו בא אחיך ולקח ברכתך, כי לולא כן לא היה תוקף בברכות אלו.

*

ובאמת מדת השמחה היא מדה נפלאה, אשרי הזוכה לכך, לא מיבעיא בעת עבודת ה' שאמר הכתוב (תהלים ק-ב) עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה. ועיקר עונש התוכחה היא תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה וגו' (דברים כח-מז). ואיתא בתוס' (סוכה ג) בשם הירושלמי, דיונה בן אמיתי זכה לנביאות בשמחתו בשמחת בית השואבה ע"ש. ואיתא בשם הרה"ק רבי אהרן מקארלין זי"ע שאמר ששמחה יוכל להעלות האדם למדרגה שאין שאר מצוה יוכל להעלותו. ולעומת זה ההיפוך במדת העצבות ע"כ. וגם בזמנים שיש להאדם מאורעות שונות יש לו להתחזק כי מאתו לא תצא

הרעות, ותכליתו היא לטובה. והגם שלפי ראות עיניו כעת לא יוכל להכיר הטובה שבה, מכל מקום יבוא יום שיתגלה לפניו הטובה שהיתה טמונה בה. וכדרך רופא החותך בבשר החי כדי לרפאות החולה, שהגם שכואב להאדם, מכל מקום הוא באמת טובתו האמיתית. וכמו שפירש בצל"ח מאמרם (פסחים ג.) לעולם הבא כולו הטוב והמטיב, שאז יכיר שהכל היה טוב. (וכמו שדיברנו בארוכה בשב"ק פ' חיי העל"ט).

והז"ל סיפרו (תענית כג.) אמר רבי יוחנן כל ימיו של אותו צדיק [חוני המעגל] היה מצטער על המקרא הזה (תהלים קכו-א) שיר המעלות בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים [כחלום נדמה גלות בבל שהיה שבעים שנה], אפשר שבעים שנה כחלמא דמי, מי איכא דניים שבעים שנין [וכי יש אדם ישן שבעים שנה בשינה אחת]. יומא חד וכו', דניים ע' שנין וכו' ע"ש. ויש לומר הכוונה, דהנה במצודות שם פירש, שכאשר ישיב ה' מן גלות בבל את בני ציון, יאמרו אז הנה כל הצרות שעברו הרי הם כאילו חלמו חלום, ר"ל לרוב הטובה שיהיה להם אז, ידמה להם שלא היו הצרות באמת, כי אם בחלום ראו כאלו מצירים להם ע"כ.

וביאור הדבר, כי לפעמים האדם ישן וחולם חלום רעה ומצטער מאוד ממה שעובר עליו, וכאשר הוא מתעורר משינתו מוצא את עצמו שוכב במטה כבודה עם כרים וכסתות ושינתו ערבה לו, עד שהופך על צדו השני וממשיך לישן. וזהו תמונה נפלאה גם לחיי האדם, כי יתכן להצטער בדמיון אבל באמת לאמיתו אין לפניו רעה כלל. כי כן הוא בכל מאורעותיו, כל מה שעובר על האדם הוא רק לטובתו, רק בהיות שאינו רואהו ומכירו הוא מצטער בדמיונו. ועל כן אמר המשורר על גלות בבל, שהגם שעברו בהם שנים של צער, מכל מקום לעתיד יתגלה לנו הטוב והחסד שהיתה טמונה בזה לטובתן של ישראל, ובשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים, נביט על השנים הללו, כמו חולם חלום רעה, וכאשר עובר שינתו ומתעורר ומביט למפרע, רואה כי הרעה לא היה אלא דמיון. וכן יש לכל אדם לצייר עצמו כאשר הוא נמצא במאורע שכואב לו, שזהו רק חלום רעה, ויתגלה לו אחר כך הטוב הטמונה בה.

אמנם חוני המעגל לא הבין, כי זה יתכן לומר על מי שמתרמי לו רעה רק מזמן לזמן, שגם בזה טמון טוב, אבל לומר כן על גלות בבל, רעות רצופות של שבעים שנה, שנחרב בית מקדשנו וגלינו מארצנו, איך נוכל לומר על זה שהוא רק כחלום, מי איכא דניים שבעים שנין, ואחר כך יקיץ ויראה כי הצטער בחלום רעה שבעים שנה, על כן הראוהו מן השמים כי גם זאת יתכן. ובאמת גם חורבן הבית וגלותו היתה בזה טובה עצומה, וכמו שנאמר (תהלים עט-א) מזמור לאסף

אלקים באו גויים בנחלתך וגו', נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים וגו'. ואיתא במדרש (איכ"ר ד"ה) לא הוה קרא צריך למימר אלא בכי לאסף, נהי לאסף, קינה לאסף, ומה אומר מזמור לאסף, אלא משל למלך וכו', ואמר להם מזמור אני ששפך הקב"ה חמתו על העצים ועל האבנים ולא שפך חמתו על ישראל ע"ש. ושפיר אמר בשוב ה' את שיבת ציון, אז נכיר ביתר שאת הטובה הטמונה בחורבן וגלותו, והיינו כחולמים, כמו ששוכב בבית מלא טוב וחולם חלום רעה, אשר לאמיתו אין לו רעה כלל.

ואיתא בגמרא (ברכות ה.) שלש מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל, וכולם לא נתנו אלא על ידי יסורין, ואלו הן, תורה וארץ ישראל ועולם הבא ע"ש. הרי לנו כי יסורין אינם לרעה אלא הכנה לטובה עצומה הבא אחריה. ומצינו גם בפרשתנו, שתיכף אחר שנתברך יעקב מאביו יצחק, ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ וגו', הוה גביר לאחיק וגו', התחילו אצלו חיי יסורין, עזב את בית רבו ובית מדרשו, אליפו לקח ממנו הכל ונעשה עני ואביון, יורד לבית טמא של לבן הרשע, עובד עשרים שנה יומם ולילה, הייתי ביום אכלני חורב וקרח בלילה, ואיה ברכותיו של אביו. אך זהו ההקדמה להטובות שבאו אחריו, ויבא יעקב שלם, שלם בגופו וממונו ותורתו, והעמיד בהן שבטי י-ה והכלל ישראל, והכל היה רק לטובתו, שיוכל להתקיים אצלו בסופו הברכות הללו.

*

ואסיים בדברי שבח להאברכים בקהלתנו המארגנים חבורת זבהם נהגה, ללמוד עמוד גמרא בכל יום, אשר כבר סיימו על זה הדרך כמה מסכתות, ועתה הוסיפו בו נדבך לסדר בחינות בכל חודש על הלימוד, וליתן פרס להבוחנים, והוא דבר חשוב מאוד כדי שיתאמצו לחזור כל יום על לימודם, ולהרהר תמיד בדברי תורה, שזה יוכל לעשות גם בעת מסחרם, ומכל שכן בעת בואם וצאתם על הדרך. ויש בזה זכות גדול, הן להלומדים והן להנוטלים חלק בממונם בסידור הפרסים. ואין לנו שיעור רק התורה הזאת, בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין, והיא התבלין היחידי שיש לנו נגד נסיונות הזמן. ועל זה רמזו בפרשתנו, הקול קול יעקב והידיים ידי עשו (כו-כב), ואיתא במדרש (ב"ר סה-ב) בזמן שהקול קול יעקב אין הידיים ידי עשו, כי לפעמים נכשלים בחטא, והידיים שלנו נראים ח"ו כידי עשו, שהיצר הרע מתגבר עלינו להחטיאנו במעשה, אבל כאשר הקול קול יעקב נשמע בבתי כנסיות ובתי מדרשות, אז יש לנו תבלין כנגדו, ואין הידיים שלנו ידי עשו. ובזכות התורה נושע בברכותיה, עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר, ונוכה להברכות האמורות בתורה שנתברך בהן יעקב, עדי נזכה לראות בישועתן של ישראל בביאת בן דוד בב"א.

נתנדב ע"י יידיש מוה"ר ר' יוסף אלי קנאפלער הי"ו לרגל השמחה השוויה במעונו בחוולת בתו למול טוב	נתנדב ע"י יידיש מוה"ר ר' אהרן יוסף דאסקאל הי"ו לרגל השמחה השוויה במעונו בחוולת הנכדה למול טוב	נתנדב ע"י יידיש מוה"ר ר' אברהם יודא האפפמאן הי"ו לרגל השמחה השוויה במעונו בנישואי בתו למול טוב	נתנדב ע"י יידיש מוה"ר ר' בצלאל לינק הי"ו לרגל השמחה השוויה במעונו באירוסיו בתו למול טוב	נתנדב ע"י יידיש מוה"ר ר' חיים וויינבערגער הי"ו לרגל השמחה השוויה במעונו באירוסיו בתו למול טוב
--	--	---	--	--

הרוצה לנדב להוצאת הגליון יפנה להר"ר יואל ברא"ש פייערווערקער הי"ו 347.243.1944